Ч. 27 Неділя 5 (17) лютого 1895. Рік V.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій години по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівскої".

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

По Соймі.

На послідній сесиї соймовій залагоджено кілька важнійших справ законодавчої і адміністрацийної натури, а крім того богато внесень посольских. — Предложень правительственних було два, з проєктом законів, і оба Сойм ухвалив, т. є. проєкт зміни титулу I. III. закона о закладаню і удержуваню публичних шкіл народних, та о обовязку посиланя дітий до школи, а також проєкт закона о надзираючих властях шкільних.

Із законодавчих предложень Виділу краєвого залагоджено: проєкт закона зміняючий деякі постанови Цісарского патенту з 1853 р. і закона краєвого з 1871 р. о викупні і реґуляциї тягарів ґрунтових; проєкт закона зміняючий тимчасовий статут міста Кракова; кілька законів о реґуляциї рік; о поруцї краю для 10 міліонової позички міста Львова; о пільгах леґалізацийних в справах гіпотечних; кілька дрібнійших проєктів законів в справах територияльних.

З важнійших предложень Виділу краєвого не залагоджено проєкту закона будівельного для сіл і поменших міст та місточок, і проєкт зміни §. 24 закона о репрезентациї повітовій.

З предложень адміністрацийної натури перше місце займає справа підпираня будови зелїзниць льокальних при помочи субвенциї зі скарбу держави і краю; відтак справоздане о заложеню в краю рільничо-поправчої оселї для 150 недолїтків (справи сеї Сойм, що правда, не залагодив рішучо, але на всякий случай посунулась она трохи наперед); відтак о субвенционованю будови польского театру у Львові; о реставрациї замку в Олеську; о фондї на касарні; о підпираню культури краєвої на поли будівель водних; о краєвих школах рільничих і богато инших. Всїх справоздань Виділу краєвого було минувшої сесиї 115.

Внесень поставлених з ініцияти посольскої в послїдній сесиї предложено 33; з тих 28 Сойм залагодив, а о чотирох комісия не зложила справозданя; одно вийшло з друку вже по закритю сесиї соймової — було се внесенє пос. Романчука в справі реформи виборчої. Комісия адміністрацийна предложила в сїй справі такі внесеня: 1) Сойм переходить до порядку дневного над внесенем, домагаючим ся поручити Виділови краєвому, щоби предложив проєкт до закона, заводячого вибори безпосередні до Сойму з куриї громад сїльских. — 2) Поручає ся Виділови краєвому, щоби на найблизшій сесиї соймовій предложив проєкт закона о побільшеню числа послів з міст Львова і Кракова. — 3) Поручає ся Виділови краєвому, щоби по введеню нових законів о податках безпосередних занял ся розслїдженєм їх впливу на орґанізацию виборчу соймову і здав о тім справу Соймови.

Петиций вплинуло загалом 1100 а з тих залагодив Сойм звиш тисяч, прочі передав Виділови кр. до залагодженя. Послїдна сесия соймова тревала 44 днів; засїдань було 24, а з тих 3 вечірні. Всї засїданя заняли разом 67 годин і 10 мінут часу; з тих найкоротше було 4-те дня 10 січня, бо раджено лиш пів години; найдовше було послїдне в день закритя Сойму дня 9 с. м., котре тревало без перерви 6 годин 15 мінут.

В доповненю до справозданя з послїдного засїданя Сойму з дня 9 с. м., подаємо ще отсї важнійші справи: В залагодженю внесеня пос. Абрагамовича, поручено Виділови краєвому, щоби перевів переговори з правительством в справі получения зелїзницею фабрики тютюну зі стациєю Львів-дворець головний, замість проєктованої лїнії Винники-Підбірцї. — Петицию ради міста Тернополя в справі відписаня залеглости фонду шкільного, передано Виділови краєвому до розслїдженя і предложеня Соймови свого внесеня. — Петицию громад о зниженє престаций шкільних передано Виділови краєвому до розслїдженя і предложеня внесень. — Петицию міста Сокаля о субвенцию на будову шкіл відступлено кр. Раді шкільній. — Сойм перейшов до порядку дневного над петициями в справі почисленя лїт служби до емеритури учителїв: Л. Урбаньского, М. Свігура, М. Скорика, П. Слапи, Андр. Кохана, Павла Медведя, І. Мацевича, Андр. Галензика, Ангелини Перданьскої, М. Рачиньского і Йос. Гамлї. — Петициї учителїв: Петра Кочиндика, Ант. Горняткевича, Климент. Гілевої, Е. Мелехової і Ант. Дека передано Виділови кр. до увзглядненя.

В справі рільничо-поправчої оселї ухвалено здержати ся на разї з затвердженєм купна; поручено Виділови краєвому порозуміти ся з правительством, о скілько оно схоче причинити ся до коштів заложеня сеї оселї; предложити Соймови на слїдуючій сесиї проєкт заложеня і удержаня сеї оселї.

Яко послїдна точка порядку дневного, наступило справоздане комісиї правничої в справі закона краєвого о пільгах леґалізацийних в дрібних справах гіпотечних. Більшість комісиї вносила перейти до порядку дневного над законом о вписуваню до книг ґрунтових на підставі документів приватних. Меньшість

---

7)

РУСАЛКА.

Етноґрафічне оповіданє ГАННИ БАРВІНОК.

(Конець).

А Василь тільки човгає по двору та своє подвіре міряє. А з двору рідко, рідко.... Все стереже мене.

А я теж опустилась берега. Де було перше чисто, гарно, тепер сьмітя по колїна. Було, пійду по воду, — де він і візьметь ся, наче з землї виросте! Стоїть передо мною, як смерть блїдий! Не хотів батькови й матери на перекір іти....

— Оленко! Я вмираю за тобою! Серце моє незабутеє, не нуди мене, хоч не ховай ся від мене, дай менї хоч на тебе надивитись.

В моєму серци заворушилось щось таке негарне, погане, чого я попереду нїколи не постерігала і я розсердилась на нього, розлютилась. І став він менї супротивний, як ворог лютий. Я аж крикнула на нього:

— Відчепись! Не горнись до мене! Не завдавай моєму серцю жалю! Коли вмираєш за мною, то чом мене не взяв? На що взяв иншу? Ти не дочка в свого батька а син; як би ти схотїв, тебе б мати не приневолила. Ти загубив мій вік; не топчи стежки за моїм слїдом! Геть!

Я зненавидїла его в той час, була готова задушити его своїми руками.

Я так і рву ся від нього. Думаю, може-б він і жінку полюбив, як би мене не було на очах! Нехай уже я буду відповідня, безталанна душа. Я почула, що моє серце вже й прохололо; перестало ненавидїти его....

Та як же менї зійти з свого села? Де менї знайти той захист? Менї ж так гарно у бабусї, та як же менї прожити, щоб і его не чути, щоб не бачити, як він мов квітка має по двору? Дражнить він мене піснями та бровами. Піснї его — лїки мої, і лїки й отрута. Хочу вмерти — не приймає мене сира земля! Благаю Бога, щоб Він мене урозумив, якими зїллями бідне серце моє остудити. Увесь поріг було зіллю дрібними сльозами, довідуючись у свого серця, чим подолїти своє горе. Як не бачу его, то люблю его; як угляджу, то ненавиджу его.

Він менї що дальше, то все більше проступку не дає, а я втїкаю, ховаюсь від нього, і вона вже стала помічати. Мовчазна зробилась, нї пари з уст, нї слова теплого, нї докірливого. Тільки іноді не втерпить і розіллєть ся гіркими словами: що вона не зазнала свого дївоцтва; що воно їй тільки майнуло перед очима; що лучше-б їй було засохнути змалку; така вона щаслива.

Затрясеть ся було, зачервонїєть ся, як отсе менї каже. А всяке её слово так, як те кресиво, об моє серце й креше.

Постановила я собі покинути вдову бабусю. Перейду до кого иншого в найми далеко, далеко.... Напитала у людей місце і перейшла на другий куток села. Се не здивувало бабусю. У неї душа чутка, вона зрозуміла серцем, що довше менї тут вже зоставатись не можна.... Стеся дуже плакала і бабуся.... та не спиняла.

Чи легко менї було від них віддалятись? Се все рівно, що живому крізь землю провалитись. Він менї і в день і в ночи привиджаєть ся. Було, як тїнь мене переслїдує. Було, прийде до того двору, де я служила, зляже на лїсу, постоїть, подивить ся мовчки, серце моє розібє — і пійде. Що менї робити? Ходжу як божевільна. Чимало часу уплило. Я живу в наймах і его не бачу, тай почала трохи забувати. Не так ясно сьвітять ся передо мною его чорні очи, а ті чорні брови вже привиджують ся менї, мов в туманї. Наче хмари вкрили его пишний вид, наче туман поліг над его красою, як полягає і закриває зелений луг лїтньої доби ранком. Тихійше стало на серци. Я вже й не знала, чи люблю его, чи ненавиджу. Якось стала я немов деревяна. Стало менї про все байдуже на сьвітї. А тодї саме почав чеплятись до мене москаль Задборенко. Ходить тай ходить до мене....

Пійду, думаю, замуж! Рівно віпсований вік. Він мене тодї покине, і станемо якось бути на сьвітї — хоч не жити, так бути. А так — се гірше лютої смерти. Всїм тодї лучше буде.

комісиї, зложена з Криницкого, Рожанковского і Розенштока, предкладала проект закона в сїй справі. За внесенем меньшости промавляли пос. Крамарчик, Гурик і Менциньский. — Пос. Скалковский заявив, що коли-б всї селяни були так образовані як посли Гурик і Крамарчик, то він би тому не противив ся. Бесїдник ставив резолюцию взиваючу правительство, щоби оно перевело ревізию тарифи нотарияльної в напрямі зниженя оплати від укладаня документів. В голосованю заявило ся на 109 голосуючих лиш 39 за внесенем більшости, ухвалено отже внесене меньшости.

По вичерпаню порядку дневного поставив пос. Окуневский внесене, щоби справоздане комісиї о внесеню пос. Романчука було предложене на слїдуючім засїданю. Маршалок краєвий спитав тогди палату, чи она хоче, щоби для сего справозданя визначено ще окреме засїдане. Палата заявила ся против внесеня пос. Окуневского. На сїм закінчено засїдане.

Маршалок кн. Сангушко заявив тогди, що коли вже вичерпано цїлий материял, він закриває засїдане, а заразом і 6 сесию VI періоду соймового. Маршалок піднїс дальше, що цїлий край єсть глубоко привязаний до Є. Вел. Цїсаря і поставив внесене о поручене Видїлови краєвому, щоби він на найблизшій сесиї предложив внесене в справі звеличаня 50-лїтного ювилею панованя Найясн. Пана. Відтак сконстатував Маршалок, що Сойм заняв ся минувшої сесиї управильненем фінансів краєвих і висказав надію, що при слїдуючих виборах не буде ніякої незгоди а по руски сказав: Вернувши до своїх огнищ домашних, сповните горожаньский обовязок, коли будете ширити і плекати в краю гадку спільного порозуміня, конче потрібного до кождої працї. По сїм закрив Маршалок засїдане трикратним окликом в честь Є. Вел. Цїсаря.

Пос. др. Дунаєвский працав Маршалка іменем Палати. — Пос. Барвіньский зазначив успішну дїяльність сойму і значний успіх на поли просьвітнім і економічнім та щирі заходи обох репрезентантів найвисших властий в краю в тім напрямі, щоби довести обі народности в краю до згоди і порозуміня. Перед кількома днями — казав бесїдник — дав ся почути поважний голос з польскої сторони, що таке порозуміне і залагоджене справедливих жадань Русинів може наступити без кривди і шкоди народности польскої. Нехай же та гадка здобуває собі як найширший ґрунт, а найдуть ся люди з обох сторін, котрі будуть старати ся довести до того. — Пос. Романчук дякував Маршалкови за провід і зазначив, що той провід не дав Русинам причини до ніяких жалоб. Бесїдник працав відтак польских послів і п. Намістника, зазначуючи, що оправдані надії Русинів не здійстнили ся, хоч при енерґії і зручности п. Намістника могли були здійстнити ся. — Промавляли ще пос. о. Ковальский і пос. Крамарчик, а наконець і Є. Екск. п. Намістник ґр. Баденї, котрий дякував Палатї за висказані єму слова признаня. Під конець своєї бесїди сказав п. Намістник: Маю надію, що позістануть і на будуче ті самі відносини, скоро Панове будете памятати, що я Намістник Цїсарский, і коли я не забуду, що я горожанином сего краю. — Дякуючи пос. Романчукови за признане єму зручности, сказав п Намістник, що коли не все удало ся, то видко, що незручність була по чийсь иншій сторонї. Впрочім у нас багнисті околицї і лихі комунікациї, от хоч би й в Бібрцї — а що там нема битої дороги, то я тому не винен і не я туди їздив. — На конець промовив ще раз Маршалок краєвий і на тім закінчено засїдане і 6 сесию VI. періоду.

Перегляд політичний.

Рада державна буде в перших 10 днях радити над проектом закона карного а аж при кінци другого тиждня розпічне ся ґенеральна дебата над реформою податків. Дебата ся буде вести ся аж до Великодних сьвят. Рівночасно з дискусиєю над реформою податковою буде радити комісия буджетова над буджетом. Дискусия буджетова в повній Палатї розпічне ся аж з початком мая.

З Петербурга доносять, що цар дістає від часу свого вступленя на престол заєдно листи з погрозами. Ходить чутка, що прихоплено одного чоловіка із служби двірскої в хвили, коли він старав ся розкинути в палатї царскій образ представляючий убите царя Александра II.

З балканьского півострова надходять якісь непокоячі вісти. Перша була о якихсь непокоях в Болгариї, але єї зараз заперечено. Тепер-же доносять з Константинополя до Daily News, що правительство турецке змобілізувало значну часть резерви і що та мобілізация стоїть в звязи з якимись непокоями в Македониї. Наконець доносять і з Білграду, що тамошне правительство постановило змобілізувати пять полків для скріпленя залог в сторонах, де проявив ся якийсь антидинастичний рух.

Новинки.

Львів дня 16 лютого 1895.

— **Відзначенє.** Возьний суду пов. в Грибові, Андрій Стахурский, одержав срібний хрест заслуги при переходї в стан спочинку.

— **Перенесення.** П. Мінїстер справедливости переніс судїв повітових: Созомена Ковбляньского з Болехова до Луки, Осипа Сойку з Луки до Болехова, Кароля Підляшецкого з Вірчи до Камінки струмилової і Юліяна Сельского з Грималова до Сокаля. Перенесено канцелїстів до веденя книг ґрунтових: Якова Василишина з Мшани дольної до Бохнї (на власну просьбу) і Антона Пешшака з Горлиць до Тернобєрега.

— **Вибір** Адольфа Бика на презеса і Михайла Куляка на віцепрезеса комнати торговельно-промислової в Бродах на 1895 рік потвердив п. Мінїстер торговлї.

— **Доповняючий вибір** члена Ради пов. в Жовкві з громад міских відбуде ся 26 марця.

— **З „Просьвіти“.** На 27 ім засїданю видїлу „Просьвіти“ у Львові дня 13 с. м. заступник голови рад. Ол. Барвіньский згадав про страти, які потерпіло сими днями товариство через смерть бл. п. проф. Омеляна Партицкого, члена-основателя „Просьвіти“ і ревного робітника

він перестане до мене тодї ходити; мабуть що треба йти, треба йти. Рвеь ся було так мое серце, рветь ся тай засьпівае:

Вилетїли орли зза круглої гори,
вилїтали, буркотали,
роскошів шукали.
Ох! і скілько не лїтати,
треба вниз спустить ся;
ей у поли двї дороги,
треба розійти ся.

Воно менї сьпівае, а я так і впаду, щоб єго якось придушити. Каменем би зробилась, та ба!

Ну, щож, моя панїєчко, що менї ще вам сказати? Так менї на роду написано. Мабуть мене мати в барвінку купала, купаючи проклинала, щоб долї не мала, а потім і втопила в тому житному морі між русалок.

Ну, щож іще? От що: молодому не довго знайти чоловіка. Хоч і не до любови, ні до розмови, а мушу. Увязавсь та учепивсь до мене Задборенко. Москалем він був. Подаю хустки. Нехай, думаю, хоч вони поживуть в купі, як одружусь. Буду хазяйкою, то не підступить ся. Лишенько мое, недоля моя! Як же менї їх на весїлле прохати? Як же менї отой поріг переступати. Щож, як прийду, та там і вмру? Так сама собі погадаю, а потім відпочину від свого горя. Тодї знов щось менї шепче: треба бути хазяйкою, тодї другий лад буде.

Думи розбивають мою голову. Вечеріє: думаю, піду — нехай бабуся замовить Задборенка.

Побігла я городами, перелазами, щоб не зустріти ся з ним: розігнала ся, чепляю ся то за соняшники то заплутаюсь у гарбузинню, то скачу картоплищем, заплутаюсь у гич, упаду і знаю: не будь сього лиха насердного, то й не впала-б, а то ноги не несуть. Розігнавшись, біжу, біжу, вихром мене несе; а далї тиць! що се таке? Се він передо мною, він! Всюди єго знайдеш, всюди зустрінеш. Оленко, не жаль тобі мене, покинула тай байдуже! А я все той, який був. Іду городами за долотом до Шкандибайла, буцім то менї того й треба, тай чую серцем, що тебе зустріну. Які ми обоє нещасливі! Цїлує мене, обнимае. Я віма: дух менї спирае.

Нї, думаю, не почуєш від мене речі. Знайду собі иншого, наче втоплю себе. Ти менї не важиш нічого. Ось я собі знайду чоловіка. Та прожогом від нього.

Хитаю ся. В силу втрафлю на стежку. Він оддалік ледви човгав за мною. А я так і влетїла до бабусї в хату. А серце мое кидаеть ся, кидаеть ся! Боже-ж мій! Се-ж воно прокидаеть ся! Се-ж воно оживае! На що він стревожив єго? Що менї робити, що почати?

XI.

Увійшла я в хату, мов несамовита... Стеся й бабуся так зрадїли, так і прикипіли до мене.— Чого се ти так розпалилась? Собака чи вовк налякав?

Кажу, чого прийшла: „Натякніть Задборенку, бабусю, що вже іду за нього“. Та аж не здишусь.

— Чого-ж ти так засапалась?

Я мовчу: не здишусь.

— Не сподїватись тобі вже, моя голубко, щастя-долї! Хоча й єму ганьби не даю. Слави про него худої нема. Тільки дуже старий проти тебе, а не пяниця і чепурно хату свою держить із малою дївчиною та хлопцем. Достатків нема, ну, та ти працьовита. Він і сьогоднї хотїв зайти до мене, відерце брав набивати, так обіцяв ся принести. Отсе добре, що ти сама про нього згадала, а то вже він проточив менї голову: „еднайте тай еднайте Оленку. Я єї не обиджати му.“

Менї речий від бабусї ніяких більш і не треба було... Менї вже щоб весїлля грати. Швидше виходжу з хати, що до дому бігти поуз їх двір; а Василь уже на воротах вартує. На силу вирвалась. Не діждусь я завтрішнього вечора, прийдуть старости, я вся в огни. Хустками і рушниками надїлила мене бабуся, лучше-б у яму опустила. Діждала я вечора. Обділила й старостів. У суботу дївчата вили гільця, дружок водила, зайшли і до бабусї і — до них...

Я була як з каменю тесана і Василь стояв, як вкопаний. Увійшла я з старшою дружкою в хату тай стою. Все заверетенилось у мене в очах. По моїй дружцї, по моїх квітках пізнали, що се молода ввійшла. Не мовлять мої губи нічого, скілько не силувалась, скілько попід руки не штовхала мене моя старша дружка.

Стала Василева мати частувати; чарка трясеть ся в мене в руцї; все й вихлюпалось. Мати Василева другу налила; частує, радіє, що одружила ся, а я радію, що мене від їх двору ще далї винесе.

Батько Василів вхопив ся за голову, як ми ввійшли. Мабуть, чи не заткнув і вуха — так казали.

З сим ми вийшли з хати.

Жінка Василева боржій вискочила з хати, тай сховалась у комору. Як я виходила з хати, захиталась і вхопилась за одвірок, переступила поріг. Старша дружка в сїнях ухопила з відра корець (кварту) і пирснула менї в очи погожої води. Наймичка, моя подруга, протерла менї очи рукавом, і холодної мняти листочок вирвала з голови і всунула менї в рот. Як би не вона, впала би перед усїма. Без неї і в хатї не було-б ладу. Все вона порядкувала. А то все потопіло.

Хтож сподївав ся й сього весїлля? І сама моя подруга наймичка нічого такого не сподївалась. Занапастила я чоловіка. Пішла не по любови; того також занапастила.

Оттакий, панїєчко, наш заквітчаний вік. Кого любила, з тим розійшла ся, а з ким не зналась, з тим повінчалась. Та нехай собі жи-

в перших почннах розвою товариства, і бл. п. др. Івана Лошнева, голови філії в Тернополи. На вість о смерти Лошнева виїхав до Тернополя рад. Барвіньский яко відпоручник головного виділу, зложив вінець на домовину, промовив над гробом і зложив кондоленцию родині покійника. Члени виділу віддали честь памяти обох заслужених покійників, вислухавши згадку про них стоячи. — Зі справ, що були на порядку дневнім, полагоджено отсї важнїйші: Принято до відомости пунктациї в справі закупна дому пп. Леваковских на власність „Просьвіти". Контракт і всї урядові формальности довершені будуть остаточно дня 31 марта с. р. Завдаток в сумі десяти тисячів вже зложено на руки продаючих. Член виділу п. В. Нагірний предложив, яко знаток, письменне оречене о станї дому, плян реконструкциї мешкань і салї, що занимає 168 квадр. м., і кошторис. Совістна і безінтересовна праця п. Нагірного заслугує на всяке признане. Др. Кость Левіцкий предложив статистичний виказ читалень „Просьвіти". Читалень тих в 42 повітах Галичини було до 1 лютого 163 (тепер є вже 170) а членів в них 6294; кас позичкових при читальнях 14, шпихлїрів 13, крамниць 25. Для улекшеня побору товарів крамницям з „Народних Торговель" канцелярия „Просьвіти" віднесла ся до дирекциї „Народної Торговлї" у Львові. Принято до відомости письменне справоздане відпоручника головного виділу дра К. Левіцкого з загальних зборів філії в Золочеві, відтак справозданя з діяльности філій в Станїславові і Стрию та взірцевої читальнї „Просьвіти" в Угриню борщівского повіту. Принято до відомости письмо найдіяльнїйшої тепер філії рогатиньскої з повідомленем, що загальні збори філії відбудуть ся там дня 21 лютого с. р. Принято сто нових членів до товариства. Не завадить тут додати, що в протягу року 1894 вписало ся до товариства нових членів загалом 570.

— **Добродій читальнї.** Читальня в Варяжи селї прислала нам таке письмо: „Вив. пан Станислав Ломницкий, властитель дібр, замешкалий у Варяжи-місточку, дарував нашій читальни сто гарно оправлених книжочок, з котрих три четвертини суть рускі, а прочі польскі. Ті книжочки варті 20 зр. Щоби в читальни було добре сьвітло, дарував ще п. Ломницкий дві красні лямпи, висячу і настільну. До того справив ще шість красних сьпіваників з піснями церковними і сьвітскими та кілька книжок урядових для читальнї, разом вартости 5 зр. Вив. п. Станислав Ломницкий вступає в слїди свого бл. п. батька, також великого добродія церкви, школи і народу і тїшить ся великою популярностию, любовю та симпатиєю у нашого народу. Єго вибрали на сей рік головою читальнї і він приходить що недїлї і сьвята та прислухує ся відчитам та сьпіву хоральному, котрий розвиває ся щораз красше. Проте горнуть ся до читальнї і старі і молоді так, що часом у просторій салї всї не можуть поміститн ся. Правдивий приятель просьвіти народної і справедливий оборонець справи рускої, добродій бідних і немічних, котрим роздає даром средства лїчничі, люблений і поважаний всею околицею, вив. п. Ломницкий яко голова читальнї добрим своїм прикладом підносить всю громаду, будить любов до просьвіти, так що зріст читальнї запевнений. За таку опіку над нашою читальнею і за жертви для неї, ми прилюдно дякуємо нашому дідичеви, вив. добродієви Стан. Ломницкому. — Варяж село, 15 лютого 1895. За видїл читальнї: заступник голови *Онуфрій Михаловский*, секретар *В. Ілїя*, народний учитель.

— **Складки.** На будову руского театру видїл ради повітової в Вібрцї дав сто зр.

— **Із Стрілиск нових пишуть нам:** Дня 2. лютого с. р. в Стрілисках нових в домі, вив. пп. Віравских відбув ся вечерок з танцями, на котрім зібрано для убогої молодїжи тутешної школи 5 зр. В імени обдарованих дітий складаю вив. гостям сердечне спасибі, — *З. Бельчик*, управитель школи.

— **Чад** — се також причина до смерти в зимі. Коли одні гинули від морозу на поли, другі від чаду мерли. В Ляшках гостинцевих в мостиск ім повітї померла від загару Мария Цибак, що мала 40 літ. В хатї спали ще муж і діти, котрі також загоріли, але їх відратовано.— В Чернишівцї в скалатскім повітї померли від чаду селянин Панько Шабатура, єго жінка Мария і єго мати Домка. — Дня 28 сїчня селянин Данько Семак з Старого села в равскім повітї, вернув пяний до дому, запалив у печи сирими дровами і поклав ся спати. Нїхто не знав, що з ним дїяло ся. В три днї потім прийшов до Данька брат єго з Улицка Середкевич і разом з кількома селянами став добувати ся до хати єго. Хата була замкнена. Тодї через стріху влїзли всї до хати, але Семака найшли вже нежнвого. Помер від чаду.

— **Мачоха.** Мачоху таку, про яку то нераз в страшних казках кажуть, увязнено у Львові. Зве ся она Катерина Адамчук. Она мала пасербицю, 14-лїтну Олену Булик. Пасербиця вернула тому два тижнї зі служби, а мачоха відобрала єї заслуженину і разом з донькою Каролиною збила єї так, що аж сусїди змилосердили ся над нещасною дитиною та забрали єї до себе. Оленка мала голову покалїчену зелїзним гачком, а цїле тїло покрите синцями.

— **Померли:** Людвика з Цїпановских Левіцка, жена о. декана перегиньского, дня 11 с. м. в 55 роцї житя. — Атанас Клепач, ученик II. року учительскої семинариї, в Берестї грибівского повіта.

— **Добрі вартівники.** В місяци жовтни мин. року в селї Нагачеві в повітї яворівскім вартівники, що мали пильнувати церкви, сиділи собі в коршмі. А ішов тогди селом один бідний трач з Верблян, що працював в лїсах під Перемишлем. Вартівники переймили єго на дорозї, спитали, звідки йде і куди, і казали собі заплатити горівки. Що було робити? Заплатив їм трач горівки, посидів з ними хвилю і в найлїпшій згодї попращав ся з ними тай пішов з ними своєю дорогою. Але один з вартівників, хлоп сильний, прилучив ся до трача, казав, що поведе єго селом, аби в болота не залїз. Трач пристав на се. Не минули ще кілька хат, коли вартівник кинув ся на бідного трача, запхав єго голову в болото, другі вартівники надбігли і забрали трачеви торбу, в котрій були два боханцї хлїба, сало і 8 зр., заробок за кілька тижнїв. Обрабувавши так трача, покинули єго на дорозї. Трач, розуміє ся, дав знати, кому треба, що єму за пригода стала ся. В одного господаря найшли торбу трачеву, але вже порожну. Взяли єго, увязнили разом з иншими вартівниками. Сими днями судив їх суд в Перемишли. Обжаловані господарі казали, що були без памяти пяні; але суд рішив їх покарати і засудив на кілька лїт арешту.

Телеґрами.

Арко 16 лютого. Ранїшний бійлетин вчерашний о станї здоровля Найдост. Архікнязя Альбрехта доносить, що горячка трохи зменшила ся, але недужий дістав сильного кашлю. Вечером вчера горячка знову збільшила ся.

Будапешт 16 лютого. Велика заметїль снїгова перервала в многих сторонах комунїкацию. Коло Каніси засипало поїзд особовий так, що єго аж треба було розкопувати.

Прага 16 лютого. В соймі поставив ґр. Шенборн внесене в справі заведеня в школах середних обовязкової науки обох краєвих язиків.

Надіслане.

За редакцию відповідає Адам Креховецкий

вуть, як їм Господь поможе. Живемо, бачите, й ми сяк-так з чоловіком. Така моя доля! Може через мене вона і гріха й горя набралась....

Така була нова сповідь Русалки.... Бідна! Вона думала, що менї недалеко до смерти; а їй самій було далеко близче. Рішившись вдержати свою любов, вона придавляла свою романтичну вдачу не довго. Може в тиждень по нашій стрічи дізналась я, що з нею склалось так, як у піснї сьпівають:

Ой піду я, піду не берегом, лугом,
Чи не зустріну ся з несудженим другом.
Здоров, здоров, луже, несуджений друже,
Ой як ми з тобою любили ся дуже!

Вона, що не хотїла бачитись з несудженим другом, вона, що вирвала ся з єго обіймів і пішла замуж, сама пішла до нього, пішла не криючись. Любов запалала в єї пристрастній вдачі несподівано, з новою силою і обхопила єї поломінем. Дур любови переміг нещасну. З розпущеними косами, у вінку з конвалій, втїкала вона при перших промінях росистого ранку, коли єї бувші подруги спішили — хто з ведрами за водою, хто з вівцями і коровами в череду. Він стрітив єї у того самого колодязя, де перший погляд рішив долю обоїх. Він привитав свою несуджену простертими руками прилюдно. Не противлячись дала ся Русалка цїлувати безпамятному Василеви. Задихавшись у дикім своїм захватї, він спитав: „Хто перший?" — Я! — відповіла вона радістно на питане. — Нї! я! ти мене й там не покинеш! — скрикнув він, і заким сьвідки сеї події зміркували, що коїть ся, він був уже на днї колодязя. Вона скочила на цимрину, але єї зловили. Вона рвала ся з рук своїх спасителів; в борбі з ними, кров кинулась у неї з горла, і моєї Русалки не стало.

Так менї переказали про конець єї. Справдї, то була русалка, істота надто ніжна, надто чутка і пристрастна для звичайного житя. Я тайком тужила за нею і конвалії стали моїми найлюбійшими цьвітами. Я все немов бачила єї у віночку з конвалій.

Минув рік. Настав памятний для мене по віки день єї смерти. Рано вранцї я пішла в росу. Люблю я наші хутірскі левади під великою росою, що іскрить ся у сьвітлї сонця. Роскішно ростучі в пустині конвалії пахли, і не соромлюсь до того признати ся, на мене напав страх, що серед них побачу мою покійну Русалку. Але страх уступив ся скоро перед фантазиєю: які ніжні, легкі, непричастні до сьвіту істоти сї русалки. Ні трава не гнеть ся під їх ногами, ні роса не осиплеть ся. Але ті ніжні істоти мстиві.... Вони мстять ся на людях за грубість їх чутя і понять.

Так роздумувала я звиваючи віночок в память моєї Русалки. З тим вінком пішла я в місто до своячки, що любила лїсні цьвіти. Була недїля. В нашім містї в недїлю буває торг, густий, як ярмарок. Ішла я пішки та осторожно несла вінок з конвалій. Нараз чую плач, немов голосять по покійнику. Передо мною стояла бабуся Русалки і плакала гірко: „О моя ж ти голубонько, моє ти рідне серденько! Я-ж тебе бачила в конвалії останньої твоєї години! О, та якже гірко менї, як тяжко на сю конвалію дивитись!"

Нарід обступив нас, можна сказати, з побожностию. Майже всї знали Русалку. Дехто набожно хрестив ся, бажаючи їй царства небесного і вічного спокою; а один тихий і сумний голос промовив у мене над ухом:

Ой піду ж я, утоплю ся,
або об камінь розібю ся,
нехай люде добрі знають,
як з кохання помирають!

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.